

Moeder wil geen rolstoel

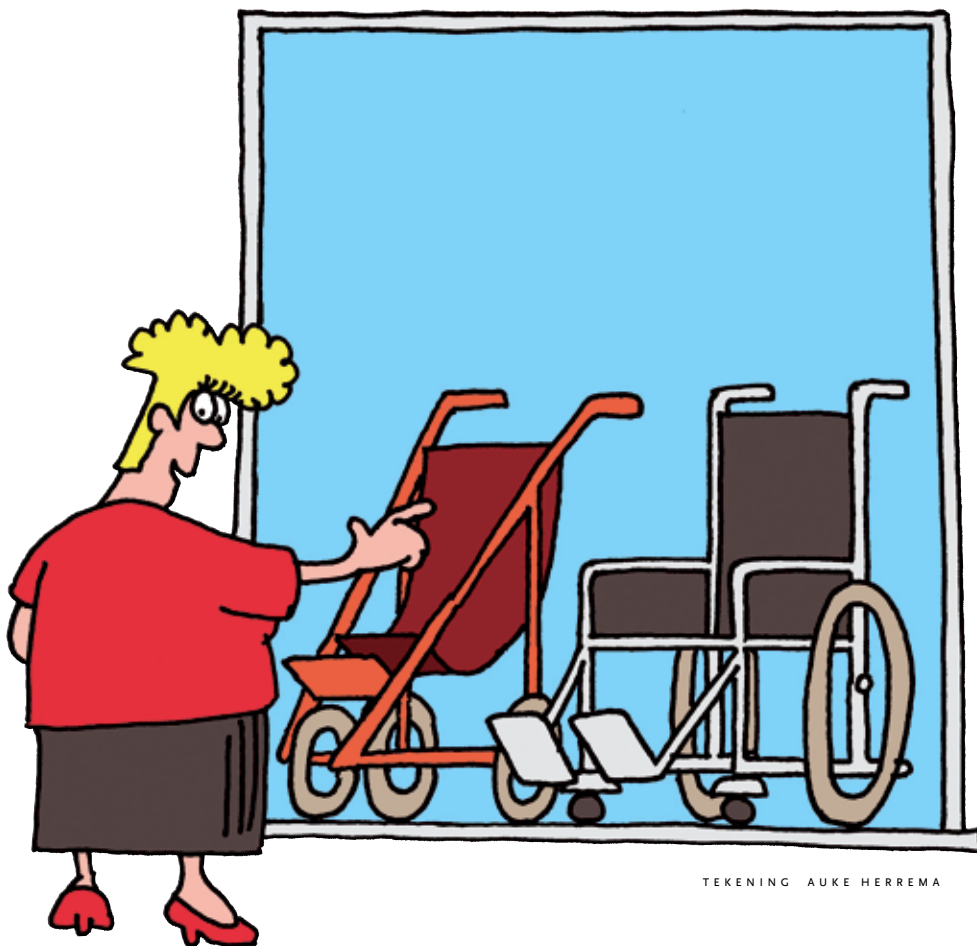
De artikelen in de serie 'Keuzes maken' verschenen eerder in het boekje **Hoe doe je dat?** Ze beschrijven het werk van de Ethische commissie bij zorgaanbieder Steinmetz / de Compaan. Het boekje is te bestellen door overmaking van € 15 op bankrekening 106267841 van stichting Steinmetz/ De Compaan, Den Haag. Informatie: Loes Plug, telefoon 070-3721225.

Beste commissie ethiek,

Een van onze cliëntjes wordt regelmatig naar ons kinderdagcentrum gebracht met een busje. Hoewel zij met haar zeven jaar klein van stuk is en maar 22 kilogram weegt, wordt het steeds lastiger om haar te tillen. De Arbo-wet schrijft voor dat zij weldra niet meer door één persoon getild mag worden. Een tillift is er wel, maar het is niet mogelijk om haar daarmee in het busje te tillen.

Na een uitgebreide passing heeft onze ergotherapeut vastgesteld dat een rolstoel de aangewezen oplossing is. Cliënte zelf zit er met wat aanpassingen comfortabel in en het spaart de rug van haar helpers. We hebben dat tot in detail aan haar moeder, met wie zij samen woont, geprobeerd duidelijk te maken. Ze heeft de passing bovendien zelf bijgewoond. Moeder blijft echter onoverkomelijke bezwaren hebben. Ze vindt het "geen gezicht, mijn

dochter in een rolstoel." Tegen haar omgeving heeft zij altijd volgehouden dat haar dochter een laatbloeier is en wat klein van stuk, maar dat haar verder weinig mankeert. Daarom heeft zij verzocht of wij een groter model wandelwagen kunnen aanva- gen. Daarin mag cliënte echter niet per auto vervoerd worden, dus zal ze getild moeten worden. Met één chauffeur op de auto is dat onmogelijk. Is dit het einde van onze zorg voor haar?

Geacht team,

Juridisch is de situatie redelijk helder. Als cliënte te zwaar wordt, mag ze alleen door twee mensen getild worden. Als die er niet zijn, moet de moeder zelf maar voor vervoer zorgen. Dat zou inderdaad 'einde verhaal' kunnen betekenen. Maar vanuit ethisch oogpunt pleiten we voor wat meer creativiteit, in de hoop dat uiteindelijk alles zal blijken mee te vallen.

Om te beginnen een korte ethische analyse. Het welzijn van het meisje is voor ons als hulpverlenende instantie zeer belangrijk. Aan de andere kant is haar moeder gekant tegen een rolstoel - en ouders zijn nu eenmaal belangrijke partners in een proces van overleggen en besluiten. Cliënte is ingebed in familiale structuren, en het is niet aan te bevelen dat de instelling bijdraagt aan het drijven van een wig tussen cliënte en haar moeder.

TEKENING AUKE HERREMA

voor haar kind

Wat in de casusbeschrijving opvalt, is dat de communicatie met de moeder voornamelijk technisch is geweest. Dat ligt voor de hand, want de inschatting van de bij de passing betrokken personen had een technisch karakter. Moeder weigert de ernst van de beperking in te zien. Maar er zitten ook emotionele en sociale kanten aan de zaak. Een aangepaste wandelwagen is en blijft een wandelwagen. Een rolstoel is misschien wel het eerste echte bewijs voor de ruimere omgeving dat er met het meisje iets echt niet in orde is. Voor dat inzicht heeft de moeder kennelijk veel tijd nodig. Deze tijd kan benut worden om over de achterliggende redenen te communiceren, en haar emotioneel te ondersteunen. Pragmatisch bekeken lijkt de moeder vroeg of laat te moeten inzien dat haar dochter een rolstoel nodig heeft. Een kinderwagen gaat op den duur óók opvallen. Tot die tijd zou je aan de moeder kunnen vragen of zij wil helpen om haar dochter op een gewone stoel (desnoods met speciale vastzetbanden) in het busje plaats te laten nemen. Bij het kinderdagcentrum kan dan een rolstoel de bus in worden gereden. Met enige behendigheid - je zou kunnen denken aan het draaien van cliënte van de ene stoel in de andere - zal haar gewicht daarbij (nog) niet zo'n belangrijke rol spelen.

We beseffen dat het maken van één uitzondering kan suggereren dat de regel van tafel is. Die schijn moet vermeden worden. Jullie zouden, naast

de communicatie over de eventuele achterliggende redenen, daarom aan de moeder bij herhaling duidelijk moeten maken dat deze oplossing een zeer tijdelijke is, die zo snel mogelijk dient te veranderen in een situatie zoals geadviseerd. Het is ook aan te bevelen om te benadrukken dat het hier niet om een subjectieve inschatting gaat, maar om via de Arbo-wet opgelegde regels. Daardoor krijgt deze situatie minder het karakter van een conflict tussen moeder en het kinderdagcentrum, of tussen haar en bepaalde hulpverleners. Het welzijn van het meisje is dan hopelijk meer een gezamenlijk probleem. Wij hebben deze situatie vooral vanuit een ethisch gezichtspunt willen belichten. Juridisch is het advies van de instelling niet bindend. De ouders zijn verantwoordelijk voor beslissingen. Als zij geen rolstoel aanvragen, heeft het taxibedrijf strikt genomen geen vervoersplicht. De moeder kan evenmin verplicht worden om haar dochter met eigen vervoer te brengen. Het lijkt ons echter belangrijk om te proberen de situatie op de genoemde manier flexibel aan te pakken. • Theo Boer

Vanaf 4 september, 3-daagse cursus **Laat je cliënt aan het woord** voor beroepskrachten. In Gouda. Raad op maat, telefoon 0182-684546, www.raadopmaat.org.

11 september, congres **Noodgedwongen?** Over werken met de Bopz in de zorg. In Driebergen. Medilex, telefoon 030-693387, www.medilex.nl.

11 september, congres **Lvg-ers met gedragsproblemen**. Uw zorg? In Utrecht. Leids congresbureau, telefoon 071-5148203, www.leidscongresbureau.nl.

15 september, kennisbijeenkomst **Inclusie**. In Utrecht. Stichting Perspectief, telefoon 030-2363000, www.perspectief.org.

17 september, seminar **Innovatie anders**. In Den Haag. Informatie op www.innovatieanders.nl.

Vanaf 18 september, 3-daagse cursus **Eenvoudig schrijven** voor beroepskrachten. In Gouda. Raad op maat, telefoon 0182- 684546, www.raadopmaat.org.

19 september, cursus **Handelingsgerichte diagnostiek** voor psychologen en orthopedagogen. In Utrecht. Vereniging o en a, telefoon 072-5629410, www.o-a.nl.

23 september, symposium **Visie op eigenwaarde**, voor beroepskrachten, mensen met een beperking en ouders. In Ede. Invra, telefoon 038-3759939, www.congrespartners.nl/eigenwaarde.

25 september, studiedag **Ontwarring en ordening** van een vastgelopen situatie. Een introductie tot de methode **Jacques Heijkoop**. In Gent, België. Vibeg, telefoon 0(032)16-235121, www.vibeg.be.

25 september, Flitscursus **snoezelen**. In Amsterdam. Barry Emons, telefoon 0486-452626, www.barryemons.nl.

25 september, studiedag **Veranderen met visie**, voor leidinggevenden die een verandering moeten doorvoeren. In Utrecht. Informatie www.zorgfilosofie.nl.

25 september, studiedag **Ontwikkelingen op het gebied van leren en werken** voor mensen met een beperking. In Utrecht. Vilans werk en handicap, telefoon 030-7892305, www.werkenhandicap.nl.

27 september, themadag **Kansen en bedreigingen van het Pgb**. In Veendam. Naar-keuze, telefoon 0481-374589, www.naar-keuze.nl. •

Voor cliënten

5 - 7 september, Cliniclowns theatertour **Feest in het zintuigenrijk**. Voor kinderen met handicaps en hun gezin. Kijk voor de locatie op www.cliniclowns.nl. Telefoon 033-4699040.

14 - 16 september, **Adventure**, een actief weekeinde vol avonturen voor mensen met een beperking. In Oldebroek. Set reizen en stichting Fora, telefoon 010-2150248, www.set-reizen.nl.